

OOK VERSCHENEN

Franco Faggiani: Het jaar dat Shizo Kanakuri verdween. Oorspr. titel: *Il guardiano della collina dei ciliegi*. Vertaald uit het Italiaans door Saskia Peterzon-Kotte. Signatuur, 226 blz. € 20,95

In 1912 deed de 21-jarige Japanse atleet Shizo Kanakuri uit Tamana (1891-1984) als eerste Japanner mee aan de Olympische Spelen in Stockholm. Helaas begaf zijn lichaam het na dertig kilometer en haalde hij de finish niet. Wat er daarna gebeurde weet niemand want Kanakuri leek opgegaan in het niets. De Italiaanse schrijver en sportjournalist **Franco Faggiani** vertelt in *Het jaar dat Shizo Kanakuri verdween* het verhaal over deze mysterieuze verdwijning. Schitterend boek gebaseerd op feiten en rijkelijk aangevuld met eigen fantasie. In 1962 wordt Kanakuri opgespoord door een Zweedse journalist die hem namens het Zweeds Olympisch Comité het voorstel doet de marathon alsnog uit te lopen. Kanaguri verstijft, want wie zit er te wachten op een man van 76 die door de straten van Stockholm dwaalt?

Edwin Winkels: De weg naar Covadonga. Een Spaanse wielervedevaart. De Muur, 224 blz. € 29,95

Ook in enkele verhalen van *De weg naar Covadonga*. Een Spaanse wielervedevaart van schrijver en journalist **Edwin Winkels** komt de Spaanse burgeroorlog ter sprake. Zo kwam Tour-klimmer Julián Berrendero (1912-1995) uit het 'strategisch gelegen stadje' Irun op de grens met Frankrijk, waar hij in 1939 werd gearresteerd om naar een concentratiekamp in Zuidoost-Spanje te worden gebracht. Winkels, die zelf sinds 1988 in Barcelona woont, maakte een leuke rondgang langs onbekende dorpen die verbonden zijn met grote Spaanse wielrenners ('Voetballers zijn in Spanje onbereikbare mediastars, wielrenners zijn van het volk'). Zo weet hij alles over het appartement van Lance Armstrong in Girona en over de wielindustrie die er welig tiert. Mooi uitgegeven boek, zonder overzichtskaart helaas.

Philip Kennicott: De Goldbergvariaties. Een verhaal over Bach en rouw. Oorspr. titel: *Counterpoint. A Memoir of Bach and Mourning*. Vert. Frits van der Waa. Atlas Contact, 352 blz. € 24,99

De Amerikaanse journalist en schrijver **Philip Kennicott** schreef met *De Goldbergvariaties* een onwaarschijnlijk knap boek over wat muziek, en pianospelen, kan doen met een mens. Minutiekosten ontleeft hij de Goldbergvariaties van Johann Sebastian Bach (1685-1750), een muziekstuk dat bestaat uit een instrumentale aria gevolgd door dertig variaties, waaruit hij troost put na het overlijden van zijn moeder. In die rouw, in die dertig variaties, beschrijft hij sensitief zijn eigen jeugd. Hij werd gepest op school, mocht niet lezen van zijn moeder ('Ik wilde een vriend die ik niet had over Dante vertellen'), hij werd geslagen door zijn moeder met wie hij uiteindelijk op zijn veertiende besloot te breken. Terwijl hij de Goldbergvariaties bestudeert, vergeeft hij haar, want ook zij had een moeilijke jeugd.

Isabel Allende: Bloemblad van zee. Oorspr. titel: *Largo pétalo de mar*. Vert. uit het Spaans door Rikkie Degenaar. Wereldbibliotheek, 368 blz. € 22,99

De nieuwe roman *Bloemblad van zee* van de Chileense schrijfster **Isabel Allende** is zowel een hettige, mooi geschreven vluchtelingenroman als een ware ode aan de Chileense dichter en politicus Pablo Neruda (1904-1973). Aan het einde van de Spaanse burgeroorlog regelde hij vanuit Parijs in 1939 het schip de Winnipeg om ruim tweeduizend Spaanse vluchtelingen naar Chili te brengen. Onder hen de zwangere weduwe Roser Bruquera en haar zwager Victor Dalmau met wie ze trouwt om een plek aan boord van het schip te krijgen. Zij worden als arts en pianiste geplaatst in Santiago en gedijen aardig als getrouwd stel met zoon Marcel, al liggen buitenechtelijke verhoudingen (on)gewild op de loer. Allende op haar best: mooie combinatie van politiek en romantiek.

Julian Barnes: Engeland, Engeland. Oorspr. titel: *England, England*. Vert. Marijke Verstluis. Atlas Contact, 319 blz. € 17,50

Het voorwoord van de in herdruk verschenen satirische roman *Engeland, Engeland* – over een multimedialiteit die het eiland Wight opkoopt en er een pretpark 'Engeland in het klein' van maakt – is een brief van de schrijver **Julian Barnes** zelf die hij op verzoek van *Trouw* op de dag van de Brexit schreef aan alle Europeanen: 'In 1998 schreef ik een roman *Engeland, Engeland*, gesitueerd in de toekomst (zo ongeveer nu), waarin het Verenigd Koninkrijk voor stemt om Europa te verlaten, en daarin slaagt door "met een zo halsstarrige irrationaliteit" te onderhandelen "dat ze uiteindelijk geld kregen om op te stappen". Als ik op een weemoedige dag word gevraagd om een nieuwe voorspelling te doen, zou ik zeggen: we zullen terugkeren (als jullie ons dan nog willen hebben).'

Karin Anema: De wet van de stilte. Reis door Columbia. Scriptum, 294 blz. € 23,50

Schrijfster en journaliste **Karin Anema** maakte een fascinerende, niet geheel ongevaarlijke reis door Colombia op zoek naar persoonlijke achtergrondverhalen over de burgeroorlog. Wat merken de bewoners van het Vredesakkoord in 2016? Leven zij zonder angsten vergeleken met vroeger? Achterop de motor bij pastoor Henry of met de bus bezoekt zij gebieden waar de Farc en de cokes het voor het zeggen hadden. Anema schrijft en overpeinst met veel couleur locale. In Cali spreekt zij bijvoorbeeld Laura die op haar elfde werd ontvoerd en zeven maanden gevangen werd gehouden door de Farc. Onthutsend.

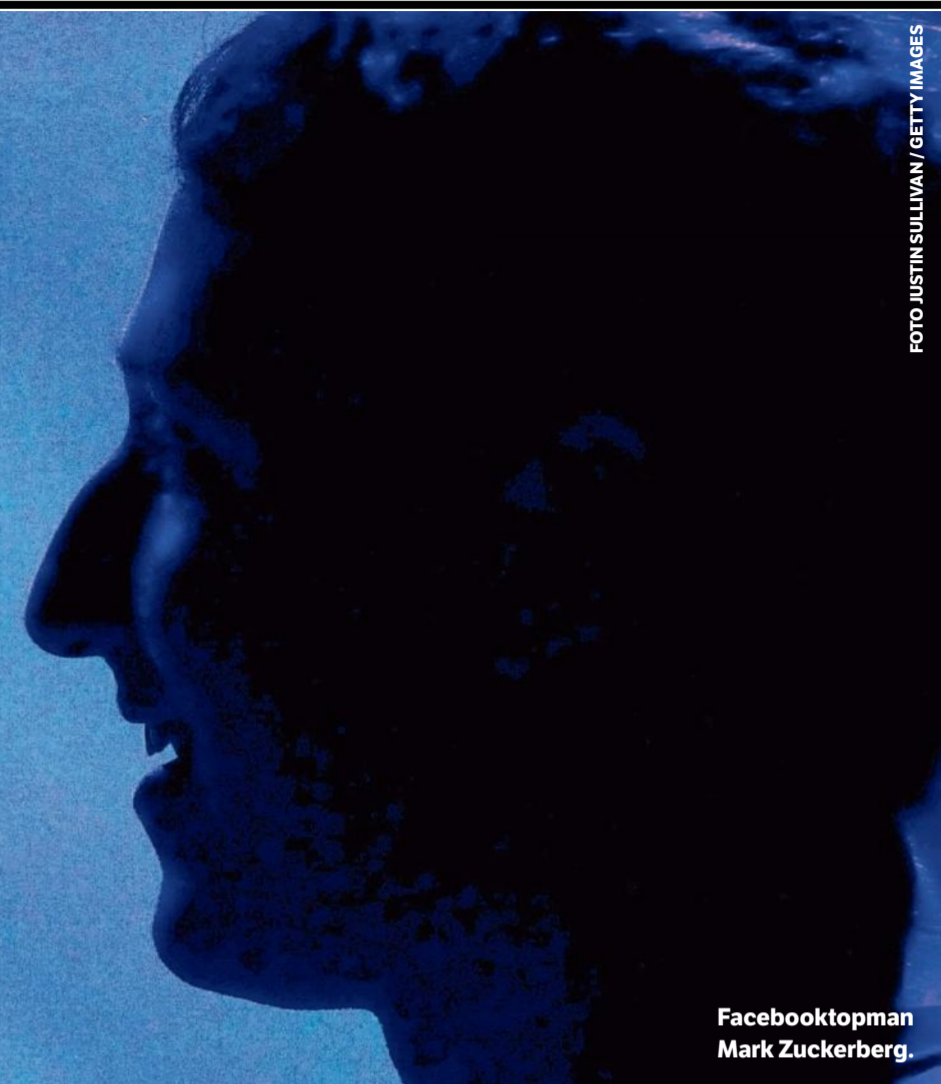
Margot Poll

Voor de lange versie van deze rubriek zie nrc.nl/boeken

FACEBOOK De Amerikaanse techjournalist Steven Levy onderzocht hoe Facebooks obsessie met groei keer op keer de moreel juiste keuze overschaduwde.

Door onze redacteur Reinier Kist

Een missie vol hoogmoed en hebzucht

Facebooktopman Mark Zuckerberg.

Mark Zuckerberg worstelt in maart 2005 met een moreel dilemma. De twintigjarige Harvardstudent, oprichter van de op dat moment razend populaire studentsite Thefacebook, heeft mondeling een bod geaccepteerd waarmee hij de servers van zijn snel groeiende onderneming draaiende kan houden. De investering komt van Don Graham, bestuursvoorzitter van *The Washington Post*, die de jonge Zuckerberg als mentor onder zijn vleugels neemt. Maar dan komt er een beter bod. Van een agressieve investeringsfirma uit Silicon Valley. Een bod dat Thefacebook (dat in hetzelfde jaar het voorvoegsel kwijtraakt) in staat zal stellen sneller de concurrentie naar de kroon te steken. Zuckerberg kiest voor de snelle groei.

Als de deal wordt beklonken in een Californische kroeg excuseert de jonge, Sprite-drinkende ondernemer zich. Hij blijft lang weg. Investeerder Matt Cohler vindt hem even later huilend terug, zittend op de vloer van het mannetoilet. Verteerd door gewetenswroeging omdat hij zijn mentor heeft verraden.

In *Facebook: The Inside Story* noemt Steven Levy de gebeurtenis een sleutelmoment in het leven van de jonge ondernemer. Voor het eerst moest Zuckerberg een belangrijke ethische keuze maken, tussen het moreel juiste en wat goed is voor zijn bedrijf (en zichzelf). Hij kiest voor zijn bedrijf - het zou niet de laatste keer zijn. Die afweging, zo merkt Levy fijntjes op, zou hem later in zijn carrière steeds makkelijker afgaan. Vijftien jaar later geeft Zuckerberg lei-

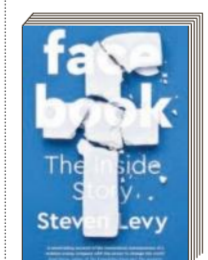
ding aan een bedrijf met een jaaromzet van 70 miljard dollar, dat inclusief dochterondernemingen WhatsApp en Instagram, ruim 40 procent van de wereldbevolking tot zijn maandelijkse gebruikers kan rekenen. Het verhaal over de sensatienele en vaak roekeloze groei van Facebook is vaak en grondig verteld, zelfs in een Hollywoodfilm. Het is jammer dat het Levy niet is gelukt wezenlijk nieuwe feiten op te rakelen die het bekende verhaal in een ander daglicht stellen. Toch schreef Levy een monumentaal boek over een bedrijf dat synoniem is geworden voor hoogmoed en hebzucht in het digitale tijdperk - gevat in de jarenlange missie *Move fast and break things*. Er zit misschien weinig nieuws in *Facebook: The Inside Story*, maar het boek wemelt van de opmerkelijke details en verrassende inzichten in de personen en gebeurtenissen die Facebook vorm hebben gegeven.

Gesloten bedrijf

Levy kreeg ongekende toegang tot de top van het notoir gesloten bedrijf (ironisch omdat Facebook totale openheid van zijn gebruikers verwacht). Vooral de laatste drie jaar voerde hij veel gesprekken met Zuckerberg, luitenant Sheryl Sandberg, en een hele reeks (oud)werknemers.

Fascinerend zijn de passages waarin Levy het ongrijpbare karakter van de jonge Zuckerberg koppelt aan de keuzes die hij later zou maken - keuzes die de levens van miljarden mensen zouden beïnvloeden. Zuckerberg had van jongs af aan een obsessie met macht en overheersing, blijkt. Hij citeerde te pas en te onpas Griekse en Romeinse heersers, die hij verafgoedde, en kon op het kantoor van

Mark Zuckerberg zat huilend op de vloer van het mannetoilet

Steven Levy: Facebook: The Inside Story. Penguin Random House, 592 blz. € 18,99

Thefacebook uitbarsten in luidruchtige grootspraak, terwijl hij in zijn schermuitrusting van bureau naar bureau sprong om geïrriteerde werknemers bijna in hun gezicht te prikken met zijn degen. Zuckerberg gelooft dat voor elk probleem een datagedreven oplossing bestaat en houdt koppig vast aan zijn overtuiging: als zijn gebruikers ontploften bij de zoveelste privacy-inbreuk, wees hij steevast op de data die lieten zien dat zij de nieuwe functie wel veel gebruikten.

Terreurpropaganda

Van alle Amerikaanse techbedrijven heeft Facebook misschien wel de slechtste reputatie, na talloze keren persoonlijke data te hebben misbruikt en beschuldigd te zijn van het faciliteren van nepnieuws, pedofilie, terreurpropaganda, haatberichten en cyberbullying. Van een boek over de geschiedenis van Facebook, dat het 'inside' verhaal belooft, wil je weten: hoe heeft het zover kunnen komen? Levy, een gerenommeerde Amerikaans techjournalist verbonden aan tijdschrift *Wired*, heeft aan bijna 600 pagina's nog niet genoeg om alle relletjes en misstappen tot op de bodem uit te pluizen. Zijn conclusie: elk probleem waarmee Facebook te maken kreeg valt te herleiden tot de missie om koste wat kost de wereld te verbinden, en de roekeloze haast waarmee dat gebeurde.

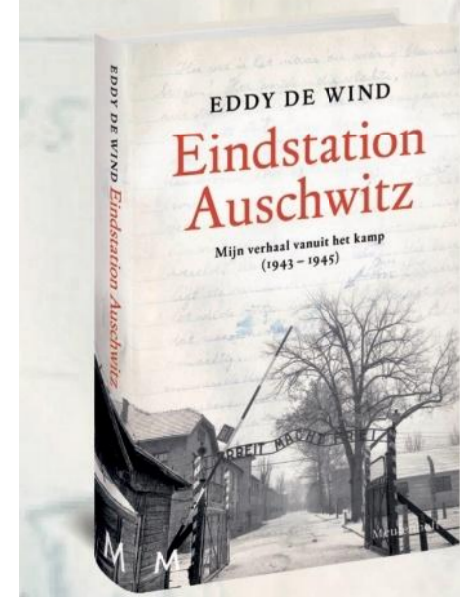
Telkens koos het bedrijf op cruciale momenten voor groei, ten koste van wat goed was voor zijn gebruikers - de keuze tussen het moreel juiste en het bedrijfsbelang die Zuckerberg die dag op het mannetoilet zoveel parten speelde. Al deze beslissingen - van het delen van ge-

bruikersdata met derden zonder toestemming tot het aanpassen van de tijdlijn om meer sensationele inhoud te tonen, en van het introduceren van live-video zonder na te denken over misbruik tot het lanceren van Facebook in landen waar het geen enkele medewerker had - leidden tot een ongekend machtig internetconglomerat dat landen in staat stelt elkaars kiezers te beïnvloeden, de grootste moeite heeft om schadelijke inhoud van zijn platforms te weren en keer op keer op de vingers wordt getikt door privacy-waakhonden en mededingingsautoriteiten.

Je wil bij het lezen tegen de pagina's schreeuwen: zagen jullie het dan niet aankomen?

Facebook zegt: we zagen het inderdaad niet aankomen, want we geloofden dat onze missie om mensen dichter bij elkaar brengen tot goede dingen zou leiden - en dat geloven we nog steeds. Was het inderdaad naïviteit? Dat argument houdt geen stand, schrijft Levy. Bedenk dat Facebook op de weg naar wereldoverheersing elk probleem negeerde dat ontstond vanwege zijn obsessie met groei. En dan is er ook nog het verdienmodel, dat geoptimaliseerd werd om zoveel mogelijk data van gebruikers op te zuigen met zo min mogelijk toezicht en zo wel moest leiden tot misbruik. En bovendien, werkten er niet de slimste koppen van Silicon Valley bij Facebook, en kreeg Zuckerberg niet al vlak nadat hij Thefacebook stichtte in zijn studentenkamer advies van de beste investeerders? Levy toont dan ook overtuigend aan dat Facebook vaak genoeg gewaarschuwd is voor misbruik, maar simpelweg niet luisterde.

Advertentie

‘Mijn vader vond zichzelf geen held, maar hij was het wel.’

MELCHER DE WIND, NRC HANDELSBLAD

‘Indrukwekkende psychologische zoektocht.’ TROUW

‘Een tijdsdocument dat ontbrak. Dit had de wereld nog niet, een eerstehands verslag geschreven in het kamp zelf.’

VPRO NOOIT MEER SLAPEN, NPO RADIO 1

‘Eindstation Auschwitz toont het allerzwartste en allermooiste in de mens.’ NOS

Meer dan 30.000 exemplaren verkocht

Nu in de (online) boekhandel

www.meulenhoff.nl

Advertentie

Boekenweektournee Oek de Jong:

- 8 maart Theater aan de Parade (Den Bosch)
- 10 maart Bibliotheek Nijkerk (Nijkerk)
- 11 maart Bibliotheek Eemland (Amersfoort)
- 12 maart Bibliotheek West-Brabant (Roosendaal)
- 15 maart Bibliotheek Rotterdam (Schiebroek)

Meer informatie oekdejong.nl

‘Een klassieker.’ ★★★★★ – de Volkskrant

‘Soeverein.’ ●●●● – NRC Handelsblad

SHORTLIST LIBRIS LITERATUUR PRIJS uitgeverij atlas contact

ZWARTE SCHUUR

BOEK VAN DE MAAND DWDD